

Regelrådets uttalelse

Om: **Ny forskrift om tildeling av fiskeritillatelser og kvotefaktorer**

Ansvarlig: **Fiskeridirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Fiskeridirektoratet

Deres ref.:

21/2914

Vår ref.:

21/00287

Vår saksbehandler:

Stian Hervik Frantzen

Dato:

13.12.2021

Uttalelse

Om: **Ny forskrift om tildeling av fiskeritillatelser og kvotefaktorer**

Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Fiskeridirektoratet har på bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet sendt på høring forslag til ny forskrift som slår sammen fire eksisterende forskrifter. Regelrådet mener at høringsnotatet generelt sett er tilstrekkelig utredet og finner det positivt at regelverket for fiskerinæringen forenkles.

Direktoratet har benyttet seg av et stort tallgrunnlag i utredningen og forslagene synes godt underbygd. Regelrådet foreslår at direktoratet kunne forsøkt å tallfeste nyttevirkningene for næringslivet for å styrke høringsnotatet ytterligere. Fiskerinæringen er kompleks og Regelrådet savner en helhetlig vurdering av konkurransevirkninger for næringslivet som følge av forslagene.

Regelrådet mener det er positivt at direktoratet har fokus på digitalisering når de jobber med forenkling av fiskerinæringen. Direktoratet har også understreket noen punkter som er viktige for en vellykket gjennomføring, noe Regelrådet påpeker at må følges opp i det videre arbeidet.

Til slutt konkluderer Regelrådet med at målene ved forslaget kan oppnås med en relativt sett lav kostnad for næringslivet slik det foreslås.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

På bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet har Fiskeridirektoratet sendt et forslag til ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer på høring. Forslaget er en oppfølging av tiltak i Meld. St. 32(2018 – 2019) *Et kvotesystem for økt verdiskaping (kvotemeldingen)*. Den nye forskriften skal erstatte fire forskrifter; konsesjonsforskriften, deltakerforskriften, forskrift om strukturkvoteordningen mv. for havfiskeflåten og forskrift om spesielle kvoteordninger for kystflåten. Den nye forskriften skal følge opp Stortingets vedtak om å forenkle grunnsystemet. Dette innebærer en overgang fra spesielle tillatelser og deltakeradgang til fiskeritillatelser. Stortinget har også vedtatt å forenkle dagens system med tildeling av kvoter. Dagens system med ulike fordelingsnøkler skal erstattes med faste kvotefaktorer.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Regelrådet har valgt å gi uttalelse til saken fordi vi mener forenkling av eksisterende regelverk er et viktig avhjelpende tiltak som kan gi bedre vilkår for næringslivet. Regelrådet er opptatt av at forenklingstiltak gjøres på en hensiktsmessig måte slik at det treffer riktig og ikke medfører utilsiktede effekter.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Direktoratet skriver at forslagene vil medføre forenklinger og mer forutsigbarhet for næringen. Overgangen til fisketillatelser vil ikke medføre vesentlige endringer for hvert enkelt rederi, digitalisering vil gi kostnadsbesparelser for næringslivet og overgangen til faste kvotefaktorer vil gjøre regelverket enklere. Tiltakene direktoratet foreslår har som formål å gi nyttevirkninger for næringslivet slik Regelrådet leser høringsnotatet. Regelrådet mener at direktoratet generelt sett synliggjør kostnadsvirkningene på en tilstrekkelig måte. Videre ønsker Regelrådet å påpeke at

direktoratet kunne styrket høringsnotatet ytterligere om nyttevirkningene for næringslivet hadde vært forsøkt tallfestet.

Direktoratet skriver at tilpassingen for sammenslåing av ringnot, pelagisk trål og nordsjøtrål er viktig for at tiltakene skal virke forenklerende og ikke medføre kostnader. Her mener Regelrådet at direktoratet kunne synliggjort kostnadsvirkningene som hadde oppstått hvis feil valg gjøres.

3.2. Konkurransesvirkninger for næringslivet

Ved sammenslåing av gamle tillatelser og endringer i fordelingen av kvoter vil konkurransen i næringen påvirkes slik Regelrådet ser det. Det er mulig konkurransen kun påvirkes i en liten grad, men direktoratet burde avklare det i høringsnotatet. Det kommer frem at ved sammenslåing av ringnottillatelse, pelagisk trål og nordsjøtrål kan det oppstå konkurransesvirkninger, uten at direktoratet forklarer virkningen av dette nærmere. Regelrådet skulle gjerne sett et avsnitt eller delkapittel hvor de viktigste konkurransesvirkningene ble avklart. Fiskerinæringen er en spesiell bransje og det er ikke opplagt hvordan konkurransesvirkningene kan slå ut. I et slikt avsnitt kunne direktoratet også avklart om de nye reglene vil få betydning for konkurransen med utenlandske fartøy.

3.3. Forenkling for næringslivet

Forslaget som er på høring har som mål å forenkle regelverket for næringslivet og myndighetene. Regelrådet mener at forenkling for næringslivet er tilstrekkelig hensyntatt i utredningen.

3.4. Digitalisering

Regelrådet mener det er positivt at direktoratet bruker digitalisering som en del av forenklingsarbeidet i fiskerinæringen. Jobben med å harmonisere og klargjøre regelverk for automatisering og selvbetjente løsninger er viktig og Regelrådet oppfordrer direktoratet til å fortsette med dette arbeidet.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Små virksomheter er gjennomgående hensyntatt i reguleringen av fiskerinæringen. Regelrådet mener direktoratet kunne synliggjort bedre om det er noen mindre rederier/fartøy som kommer dårligere ut av forslagene til sammenslåing sammenlignet med de større rederiene/fartøyene. Og i så fall om det hadde vært relevant med justering av forslagene med tanke på små rederier/fartøy.

3.6. Alternative tiltak

Utredningen av alternativer begrenser seg noe da departementet er ganske klare på hva de ønsker at direktoratet skal utrede. Regelrådet mener direktoratet løser det på en tilstrekkelig måte og vurderer alternativer for tilpassinger i det nye regelverket der det virker fornuftig.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Direktoratet kommer med noen presiseringer som blir viktige for en vellykket gjennomføring for næringslivet:

- Det opprettes et skjæringstidspunkt for innføring av de nye tillatelsene/grupper av tillatelser
- Det innføres samtidig tydelige skiller mellom de ulike tillatelsesgruppene
- Etter skjæringstidspunktet behandles alle fartøy innenfor en tillatelsesgruppe likt med hensyn til regelverk for struktur- og kvoteregulering
- Begrep og prinsipper for regulering harmoniseres på tvers av tillatelsesgruppene (så langt det lar seg gjøre).

Regelrådet er enige i at dette er viktige punkter som muliggjør en sømløs overgang for næringslivet til ny forskrift. Det er derfor viktig at ansvarlig myndighet, både departementet og direktoratet, følger opp disse punktene i det videre arbeidet.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Forslagene som direktoratet anbefaler synes gjennomarbeidet og det er forsøkt å utnytte seg av de forenklingstiltakene som lar seg gjennomføre. Forslagene medfører ikke store kostnader for næringslivet da det i hovedsak er forslag om forenkling. Slik Regelrådet leser forslaget er det heller ingen klare forenklingsgevinster som direktoratet ikke velger å realisere. På den bakgrunn konkluderer Regelrådet med at forslagene er utformet slik at målene nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.